

Lúxemborg, 10. desember 2020

FRÉTTATILKYNNING 09/2020

Dómur í máli E-13/19 *Hraðbraut ehf. gegn mennta- og menningarmálaráðuneytinu, Verzlunarskóla Íslands ses., Tækniskólanum ehf., og Menntaskóla Borgarfjarðar ehf.*
EES REGLUR UM OPINBER INNKAUP OG ÞJÓNUSTUSAMNINGAR UM MENNTUN Á FRAMHALDSSKÓLASTIGI

Með dómi sem kveðinn var upp í dag veitti EFTA dómstóllinn ráðgefandi álit við spurningum sem bárust frá kærunefnd útboðsmála („kærunefndin“) um hvort tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2014/24/ESB frá 26. febrúar 2014 um opinber innkaup („tilskipunin“) gildi um þjónustusamninga um menntun á framhaldsskólastigi á Íslandi sem gerðir voru á milli mennta- og menningarmálaráðuneytisins og þriggja einkaskóla.

Í þjónustusamningunum kemur fram að einkaskólarnir skuli veita nemendum og kennurum nauðsynlega þjónustu og þann aðbúnað sem almennt tíðkast vegna kennslu á framhaldsskólastigi. Enn fremur er í samningunum kveðið á um að einkaskólarnir beri ábyrgð á því að þjónusta við nemendur sé í samræmi við kröfur um gæði og í samræmi við lög. Einkaskólarnir fá rekstrarframlag frá íslenska ríkinu grundvallað á ákvörðun Alþingis um fjárheimildir í fjárlögum hvers árs.

EFTA-dómstóllinn komst að þeirri niðurstöðu að til þess að tilskipunin gildi þurfi samningar, eins og þeir sem um ræðir, að teljast „opinberir samningar“ um veitingu „þjónustu“ í skilningi tilskipunarinnar. „Opinber þjónustusamningur“ gengur út frá því að samningarnir sem um ræði varði veitingu þjónustu í skilningi 37. gr. EES-samningsins, þ.e. þjónustu sem að jafnaði er veitt gegn þóknun. Það einkenni á þó ekki við þegar um er að ræða menntun sem veitt er samkvæmt innlendu menntakerfi við aðstæður þar sem eftirfarandi tvö skilyrði eru uppfyllt. Í fyrsta lagi er ríkið, með því að skipuleggja og reka slíkt kerfi, ekki að leitast við að stunda hagnaðardrífna starfsemi heldur að sinna samfélagslegum, menningarlegum og menntunarlegum skyldum gagnvart íbúum landsins. Í öðru lagi verður það kerfi sem hér um ræðir almennt að vera fjármagnað af ríkissjóði.

Með hliðsjón af framansögðu komst EFTA-dómstóllinn að þeirri niðurstöðu að við slíkar aðstæður geti menntun á framhaldsskólastigi sem veitt er samkvæmt innlendu menntakerfi ekki talist þjónusta í skilningi 37. gr. EES-samningsins. Þar af leiðandi er ekki unnt að líta svo á að slíkir samningar hafi að markmiði að veita „þjónustu“ í skilningi tilskipunarinnar. Slíkir samningar teljast því ekki „opinberir þjónustusamningar“ í skilningi tilskipunarinnar.

Dóminn í heild sinni er að finna á vefslóð EFTA-dómstólsins: www.eftacourt.int.

Fréttatilkynning þessi er ekki opinbert skjal. Dómurinn sjálfur gildir.